

Yderst ude

■ Kurt Servé har været på Island for at tegne og male - som altid er naturen stor, voldsom og inspirerende i Nordatlanten

Kurt Servé

Billedkunstner og forfatter

Ud i det blå

Vejen går stejlt opad. Foran dukker der igen et skilt op og fortæller, at der kommer et "Blindpunkt".

Grusvejen forsvinder op i den blå luft. Jeg sætter farten ned til kravletempo.

Nu er der bare himmel foran mig. Jeg letter mig i sædet for at kikke over kanten.

Går vejen ligeud, til høje eller venstre. O.k. Til venstre. Ude til højre er der bare luft og langt ned. Nej, intet autoværn!

Heldigvis kommer der ikke nogen modkørende. Der er knap og nap plads til at møde en anden bil.

Langt nede i dalen foran mig kan jeg skimte et sæt billygter. Jeg når ned heroppefra inden, jeg møder den.

Verdens største fuglefjeld

Så er jeg fremme ved Latraberg. Latraberg er nok verdens største fuglefjeld. Henimod 16 km langt og op til 500 meter højt.

Et ensomt fyr står ude til højre og "spejder" over havet til Grønland.

Jeg står ud af bilen og tager min polarjakke på, pelshue på hovedet og vanter på hænderne.

Kikkerten om halsen og rygsækken bagud.

Et par havterner flyver skrattende hen over hovedet på mig. Lige nu i Island og i Antarktis, når vinteren har slukket for lyset heroppe.

Frem og tilbage på et år. Det bliver gennemsnitlig en 70.000 km. Om året!

Et terneliv sådan noget som tre gange til månen og tilbage igen!

Når fjeldsiden snakker

Nå opad. En sti fører opover. Den er ikke "asfalteret". Ujævn, knortet og fyldt med sten. Det varer lidt inden pul-

sen klarer opstigningen. Lidt hvil her og der.

Endelig når jeg frem til det først "hul" i kanten.

Jeg ser lige ned i en kløft. Overfor falder klippevæggen brat ned i havet. Det blæser stærkt i dag, så brændingen langt nede slynges op igennem kløften til mig.

En salt smag lægger sig hurtigt på læberne. Jeg har sat mig ned.

Lige overfor og tæt på kanten sidder en ride og putter sig. Utroligt, at den kan sidde der på et lille fremspring og sove.

Så stiger en mallebuk op lige foran mig. Båret af luft-elevatoren hænger den der med dinglende ben og svajer elegant i vinden. Så forsvinder den stille og roligt ned igen. Riden er for mig fuglefjeldet. Når jeg hører en fjeldside "snakke" med ridestemmer, bliver jeg varm indeni.

Den har fulgt mig gennem årene heroppe mod nord.

I kikkerten kan jeg tydeligt se det gule næb og de knaldsorte vingespidseser.

Her på sådan en lille bitte hylde laver den sin enkle rede af jord, tang og fuglelort. Enkelt. Der er kun plads til to æg. Sådan har naturen indrettet det. Rederne ser du let. Der er masser af lys fuglegødning nedenunder. Det giver nogle flotte fjendebilleder.

Et farligt fjeld

Et voldsomt vindstød ryster mig. Jo, jeg tager mig i agt. Overalt bliver man mindet om, at det er farligt at være for tæt på kanten. Jeg rejser mig op på knæ og bakker lidt væk fra kanten. Rejser mig op og fortsætter opad og opad. Puh. Ha. Et enkelt solstrefj lysere øjeblik landskabet op og løber videre med sølvglimt ud over havet.

Endelig en fin udsigt ned langs med fuglefjeldet. Der er de så de andre af mine nordiske venner. Lomvierne. Jo jeg ser dem jo hver gang på Mykines, men her er de jo i tusindvis.

■ Latraberg, alleryderst ude en farlig rå fjeldside med stor natur.

■ En blyantsskitse af Latraberg understøtter det rå og voldsomme.

■ Havterne over fuglefjeldet.

■ Når fjeldet snakker, er det riden.

■ Mallebukken på klippekanten.

Jeg starter med en kop varm te. Jeg har nok været en times tid under opstigning. Så frem med skitseblokken.

Nærvær i skitsen

Foto tager kun et par sekunder, men skitsen holder min opmærksomhed til stedet. Frem og tilbage med øjet. Se og tegne. Det er et specielt nærvær. Her ser du så

min skitse. Lidt te igen. En af skitserne fra denne dag blev hjemme på hotellet i Breidavik til maleriet herover.

Lomvierne sidder tæt pakket på klippehylderne.

Der er ikke meget plads. For at lave en rede må der være en lille hylde, og dem er der ikke lige overflod af. Det bliver kun til et æg.

Og hvordan pokker kan de

så kende forskel på dem, når naboerne skubber fra hver sin side. Jo æggene er utrolig forskellige med farve og mønstre, så de finder let netop deres æg.

Ægget er ret stort og har form som en pære. Det betyder, det ikke kan rulle.

Det drejer sig kun om en tur rundt om den butte ende. Det er smart, for risikoen for

ægget kunne dratte ned er stor på den smalle hylde.

Og der er ikke lavet en rede. Ægget ligger direkte på klippen.

Den største alkekoloni

Min kikkert skimmer klippevæggen til den anden side.

Men hov. Det er da ikke lomvier.

Jeg prøver at holde kikker-

En ferie behøver ikke være en dyr flybillet til fjerne destinationer - i den danske natur er der rig mulighed for mange eksotiske oplevelser.

I statsskovene og langs

flere kyster i det sydfynske er der rig mulighed for at finde sheltere, man kan overnatte i og få en oplevelse for livet.

Hvis man vil være sikker på ikke at skulle overnatte

uden tag i den lunefulde danske sommer, kan man gå ind på hjemmesiden bookenshelter.dk og finde sheltere, booke et og i øvrigt hente tips til en naturferie.

Jesper Vagn Christensen, naturvejleder

Maleriet af det blågrønne fuglefeld i et næsten overnaturligt lys.

Nej, intet autoværn og dårligt plads til at møde modkørende.

ten roligt i blæsten. Nu får jeg et tydeligt kik til næbbet. Lomvienæbbet er langt, afrundet og tilspidset. Og denne her har et sammentrykt næb. Altså er det en alk. Og det passer fint, for her ved Lattraberg findes verdens største alkekoloni.

Et blødt fløjt når mine ører her midt i den støjende blæst: Pyuh, Pyuh lyder det. Og

her kommer der en lille flok. Flokken slår sig ned lige neden for, hvor jeg sidder. Det er hjejler.

På størrelse med en stor solsolt. Ryggen broget, gyldenbrun, maven hvid med en karakteristisk sort maveplet. Ja her bor de. Jeg møder dem hjemme om vinteren ved Vadehavet. I Island er der omkring 100.000 par..

Jeg "klatrer" videre. Godt jeg har en fjeldstok med. Den hjælper med at holde balancen i blæsten.

Verdens udkanter

Et par enkelte lysglimt. Skyer, der jager af sted deroppe.

Det mørkner inde over land. Blæsten tager til. Hvor er de mennesker, jeg har stødt på i starten af opstigningen.

Helt alene herude. Det er vist klogt at vende om. Her er et lille jordfaldshul. Jeg kravler ned i læ. Får den sidste te og læner mig tilbage med rygsækken som hovedpude. Det er ikke så enkelt at besøge verdens udkanter.

Men hvor er det stort. Hvor jeg elsker det.

Voderup Klints terrasser er en helt særlig oplevelse. Foto: Jesper Vagn Christensen

Masser af natur på Voderup Klint

Jesper Vagn Christensen
Naturvejleder

Naturen netop nu - helt lokalt

Et af Danmarks flotteste naturområder ligger på Ærø. Tre gigantiske trappetrin fører fra de dyrkede marker ned til kysten. Græs, urter og buske vokser på trappen, hvor græssende køer holder landskabet åbent. Voderup Klint er altid et besøg værd.

Jeg glæder mig altid, når jeg skal til Ærø. Sejlturen fra Fyn over Øhavet er en oplevelse, uanset om man sejler fra Faaborg eller Svendborg, og jeg synes, at der hersker en særlig stemning på Ærø.

Landskabet er åbent. Øens oprindelige skove er for længst brændt op i de teglværker, som tidligere forvandlede Ærøs fede ler til mursten. Ærø er præget af store, bløde bakker, og de mange levende hegn understreger det bølgede terræn. De mange småveje bugter sig op og ned, og fra side til side mellem landsbyer og havnebyer. Næsten alle steder er der kig ud over Østersøen, Øhavet eller begge dele.

Et unikt naturområde

Voderup Klint strækker sig et par kilometer langs Ærøs sydvestkyst ved Vindeballe. Fra strandkanten når klinten 2-300 meter ind i landet. Højden er 25-30 meter. Kort fortalt ligger Voderup Klint på et lerlag, der skræner ned mod kysten. Gennem tiderne er der skredet tre store "trap-

petrin" ned ad lerskråningen. Voderup Klint vender mod sydvest, så solen har god mulighed for at skinne lige ind på skrænterne. Det giver et mere tørt og varmt klima, end der ellers er i denne ende af Danmark, og det giver gode livsbetingelser for planter som for eksempel bakke-tidsel, knoldet mjøddurt, vild hør og hjertegræs. Du kan også være heldig at se stålorm, markfirben eller snog i området.

Flere steder vælder vand ud af klinten: Nogle steder dannes vandhuller og andre steder dannes vældpuder med starrer, eng-kabbelejer og siv. Gennem de seneste år er der gravet flere vandhuller til gavn for den sjældne klokkefrø, som findes hist og her på øerne i Øhavet. Netop nu i juni-juli kan man opleve det hele.

Et imponerende syn

Uanset om man er interesseret i planter og dyr, vil de fleste blive imponerede af landskabet ved Voderup Klint. Området kan sagtens være hovedattraktionen på en ekspedition til Ærø.

Fra landsbyen Vindeballe er der skiltet til Voderup Klint. Der findes en p-plads med et primitivt toilet. Fra p-pladsen er der en sti ned over klinten til kysten, og der er stier oppe på klintens top. Tag dig tid til at gå ind på klintens trappetrin og oplev det varierede landskab. Naturstyrelsen ejer området, så der er offentlig adgang.

Læs mere: Du kan downloade en folder om Voderup Klint her: http://www.detsydfynskeohav.dk/images/Voderup_Klint.pdf